

॥ ३ ॥ ४ ॥ ५ ॥ ६ ॥ ७ ॥ ८ ॥ ९ ॥ १० ॥ ११ ॥ १२ ॥ १३ ॥ १४ ॥ १५ ॥ १६ ॥ १७ ॥ १८ ॥ १९ ॥ २० ॥ २१ ॥ २२ ॥ २३ ॥ २४ ॥ २५ ॥ इति आश्रमवा० नै० भारतभा०
 प्रदक्षिणमथावत्यराजानं पाण्डवास्तदा ॥ अभिवाद्यन्यवर्तत पृथांतामनिवर्त्य वै ॥ ३ ॥ ततो ब्रवीन्महातेजा धृतराष्ट्रो विकासुतः ॥ गांधारीं विदुरं चैव समाभाष्या
 वगृह्य च ॥ ४ ॥ युधिष्ठिरस्य जननी देवी साधुनिवर्त्यतां ॥ यथायुधिष्ठिरः प्राह तत्सर्वसत्यमेव हि ॥ ५ ॥ पुत्रैश्चर्यमहदिदमपास्य च महाफलं ॥ कानुगच्छेद्वनंदु
 गपुत्रानुत्सृज्य मूढवत् ॥ ६ ॥ राज्यस्थया तपस्तुं कर्तुं दानव्रतं महत् ॥ अनया शक्यमेवाद्यश्रयतां च वचो मम ॥ ७ ॥ गांधारि पतिष्ठोस्मि वध्वाः शुश्रूषणे न वै ॥
 तस्मात्त्वमेनां धर्मज्ञे समनुज्ञातुमर्हसि ॥ ८ ॥ इत्युक्ता सोऽबलेयी तुराज्ञां कुंती मुवाच ह ॥ तत्सर्वराजवचनं स्वं च वाक्यं विशेषवत् ॥ ९ ॥ न च सा वनवासाय देवी कुरु
 तमं तितदा ॥ शक्नोत्युपावर्तयितुं कुंती धर्मपरां सती ॥ १० ॥ तस्यास्तां तु स्थितिं ज्ञात्वा व्यवसायं कुरु स्त्रियः ॥ निवृत्तांश्च कुरु श्रेष्ठान हृत्वा प्ररुदुस्तदा ॥ ११ ॥ उ
 पावृत्तेषु पार्थेषु सर्वास्वेव वधूषु च ॥ ययौ राजा महाप्राज्ञो धृतराष्ट्रो वनं तदा ॥ १२ ॥ पाण्डवाश्चातिदीनास्ते दुःखशोकपरायणाः ॥ यानैः स्त्रीसहिताः सर्वपुरं प्रवि
 शुस्तदा ॥ १३ ॥ तददृष्टमनानंदं गतोऽसौ भवामि वा भवत् ॥ नगरं हस्तिनपुरं सखी वदद्भु कुमारकं ॥ १४ ॥ सर्वे चासन्निरुत्साहाः पाण्डवा जातमन्यवः ॥ कुंत्याहीनाः
 सुदुःखार्ता वित्सा इव विना कृताः ॥ १५ ॥ धृतराष्ट्रस्तु तेनाङ्गागत्वा सुमहदंतरं ॥ ततो भागीरथी तीरे निवासमकरोत्सभुः ॥ १६ ॥ प्रादुष्कृता यथान्यायमग्नयो वे
 दपारगैः ॥ व्यराजंत द्विजश्रेष्ठस्तत्र तत्र तपोवने ॥ १७ ॥ प्रादुष्कृता भिरभवत्स च वदद्भो नराधिपः ॥ सराजानीनं पुर्यपास्य दुःखत्वाच्च विधिवत्तदा ॥ १८ ॥ संध्याग
 तं सहस्रांशुमुपातिष्ठत भारत ॥ विदुरः संजयश्चैव राज्ञः शय्यां कुशैस्ततः ॥ १९ ॥ चक्रतः कुरुवीरस्य गांधार्याश्चाविदूरतः ॥ गांधार्याः सन्निकर्षे तु निषसाद कुशे सु
 खं ॥ २० ॥ युधिष्ठिरस्य जननी कुंती साधुव्रते स्थिता ॥ तेषां संश्रवणे चापि निषेदुर्विदुरादयः ॥ २१ ॥ याजकाश्च यथोद्देशं द्विजाये चानुयायिनः ॥ प्राधीत द्विज
 मुख्यासांसं प्रज्वलितपावका ॥ २२ ॥ बभूवते पांरजनी ब्राह्मीव प्रीतिवर्धिनी ॥ ततो रात्र्यां व्यतीतायां कृतपूर्वा क्लिकक्रियाः ॥ २३ ॥ हुत्वाग्निं विधिवत्सर्वे प्रय
 युस्ते यथाक्रमं ॥ उदङ्मुखानिरीक्षंत उपवासपरायणाः ॥ २४ ॥ सतेषामतिदुःखो भून्निवासः प्रथमे हनि ॥ शोचतां शोचमानानां पौरजानपदैर्जनैः ॥ २५ ॥
 इति श्रीमहाभारते आश्रमवासिके पर्वणि अष्टादशोऽध्यायः ॥ १८ ॥ ॥ १९ ॥

अष्टादशोऽध्यायः ॥ १८ ॥ ॥ १९ ॥ ॥ १९ ॥